

Selskapskontroll | Rana kommune

Helgeland Avfallsforedling IKS

Oppfølging

November 2024

1. Formål og problemstillinger

1.1 Bakgrunn

Deloitte har i 2019 gjennomført selskapskontroll av Helgeland avfallsselskap IKS (HAF).

Kontrollutvalget ber revisor gjennomføre etterkontroll av anbefalingene 1 og 6 vedrørende Selskapsledelse, samt anbefaling 3 vedrørende Øvrige forhold innenfor presentert kostnadsramme, estimert kr 50 – 70 000,- eks mva.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med oppfølgingen er nærmere avklaring av enkelte anbefalinger som ble formidlet etter avslutning av selskapskontrollen.

Med bakgrunn i formålet vil følgende anbefalinger fra rapporten bli fulgt opp:

Anbefaling vedrørende selskapsledelse:

Anbefaling 1. Utarbeider en økonomiplan i samsvar med krav i lov om interkommunale selskap.

Anbefaling 6. Sørger for at beregning og rapportering av selvkost er i samsvar med gjeldende retningslinjer.

Anbefaling vedrørende øvrige forhold:

Anbefaling 3. Revisjonen anbefaler også at Rana kommune sørger for et tilstrekkelig saksgrunnlag og behandling av sak om gebyrfastsettelse i kommunestyret.

2. Oppfølgingskontroll

Anbefaling vedrørende selskapsledelse:

Anbefaling 1. Utarbeider en økonomiplan i samsvar med krav i lov om interkommunale selskap.

Selskapet har i representantskapsmøte, sak 13/23, den 20.10.23 vedtatt økonomiplan 2024 – 2027.

Representantskapet skal selv vedta selskapets økonomiplan for de fire neste årene og selskapets årsbudsjett for det kommende året. Vedtaket skal treffes før årsskiftet, jfr IKS-loven § 18.

Det er avholdt to representantskapsmøter hittil i 2024. Økonomiplanen for 2025-2028 ble behandlet i sak 17/24 den 28.10.24 (styrebehandlet 05.09.24), og anses å tilfredsstillere kravene i IKS-loven § 20.

Anbefaling 6. Sørger for at beregning og rapportering av selvkost er i samsvar med gjeldende retningslinjer.

Selskapet legger til grunn at selvkostområdene kontrolleres årlig av selskapets revisor, KPMG.

Deloitte påpekte i rapporten at grunnlaget for alle fordelingsnøkler - mellom de ulike fraksjonene husholdning, fritid, septik og næring - må dokumenteres bedre for å sikre at det ikke foreligger kryss-subsidiering eller feil beregning av selvkostgebyr. Dette blir også presisert i Miljødirektoratet sin veileder for beregning av kommunale avfallsgebyr (jfr. bl.a. SK-rapportens kap. 4.7.2, se også kap. 4.6.2).

Vi konstaterer at administrasjonen i Rana kommune i sin saksbehandling 16.11.2023 av gebyrfastsettelse poengterer at selskapet ikke har fremlagt hvordan fordelingsnøklerne er fastsatt.

Kommunen har et selvstendig ansvar for å sikre at selvkostprinsippet overholdes. Vi anbefaler at kommunen sørger for å innhente tilstrekkelig dokumentasjon for å sikre selvkostprinsippet.

Anbefaling vedrørende øvrige forhold:

Anbefaling 3. Revisjonen anbefaler også at Rana kommune sørger for et tilstrekkelig saksgrunnlag og behandling av sak om gebyrfastsettelse i kommunestyret.

Administrasjonen i Rana kommune har i sin saksbehandling 16.11.2023 av gebyrfastsettelse vurdert og gjennomgått mottatt grunnlag fra selskapet og har følgende konklusjon:

- Gebyrnivået er høyt i forhold til sammenlignbare kommuner
- Selskapet har selvkostanalyser og prosedyrer for beregning av selvkost
- Rådmannen kan ikke utelukke at det foreligger subsidieringer
- Rentenivået samsvarer ikke med forskriftsbestemt kalkylerente oppdatert i august 2023. Dette fører dermed til høyere gebyrer

Det er ikke bekreftet at konklusjonene/kommentarene i saksfremlegget som nevnt ovenfor er kommunisert til selskapet.

Representantskapet har i møtet den 28.10.2024, sak 15/24, behandlet forslag til tiltak for å redusere gebyrene og samtidig bestille en ekstern analyse av gebyrnivået.

Forslaget til tiltak og bestilling av analyse ble vedtatt. Vi antar at denne analysen vil bidra til å understøtte både beregningen av fordelingsnøkler og gebyrgrunnlag (anbefaling 6 ovenfor), og at denne dokumentasjonen vil bli oversendt til kommunen som grunnlag for fastsettelse av gebyrene (anbefaling 3 ovenfor). Vi anbefaler at kommunen følger opp kommentarene fra saksbehandlingen i 2023 i kommende behandling og fastsettelse av gebyrgrunnlagene.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500[®] companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries and territories bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 245,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn, or Twitter.